

Силабус курсу

Політична влада

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Міжнародні та регіональні політичні комунікації»

Дні занять:
Консультації:

Рік навчання: II, Семестр: III

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.і.н, доц. Гурик Мирослава Іванівна

Контактна інформація

miroslava1973@gmail.com, +380673198189

Опис дисципліни

Дисципліна “Політична влада” спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо сутності, історії та теоретичних засад феномена влади, концептуальних підходів до аналізу та інтерпретації явища, сутності і специфіки політичної влади, механізмів, принципів та процедур державного управління як практичного вияву політичної влади. Курс складається з трьох основних частин. У першій частині розглядаються концептуальні проблеми, що мають місце в дискусіях з приводу змісту поняття, дається типологічний аналіз влади і систематизується спектр підходів до пояснення цього феномена. У другій частині курсу вивчаються основні теорії політичної влади, перш за все їх сучасні версії, структура та сутнісні характеристики політичної влади. Третя частина присвячена особливостям державного управління як механізму реалізації політичної влади

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	Тема 1. Сутність феномена влади та еволюція інтелектуальних поглядів на явище влади.	Знати сутність категорії "влада", види влади, її елементи та ресурси, основні підходи до визначення влади, політична влада і її особливості, проблему легітимності влади і принцип розподілу влад, вміти пояснювати базові концепції політичних режимів, аналізувати взаємозв'язки між якістю інститутів та політико-економічним розвитком	Тести, питання
2/1	Тема 2. Кратологія як наука про владу	Проводити аналіз проблеми становлення науки про владу; роль кратології в системі політологічних та соціогуманітарних наук; стан науки про владу на пострадянському просторі; значення науки про владу для сучасного розвитку українського суспільства.	Есе

2/1	Тема 3. Феномен влади в політико-філософській думці	Проводити аналіз влади у фокусі філософської думки та історії політичних вчень; різноманітність відтінків влади: auctoritas, potestas, imperium, dominium, potentia, kratos; влада і класична антична полісна демократія; поглядів на владу в епоху Середньовіччя та Відродження; влади як мети політики та політичної діяльності; влади відповідно до теорії суспільного договору; влади як вольових відносин: Г. Гегель, Ф. Ніцше, К. Маркс.	Тести, питання
2 / 1	Тема 4. Класичні і сучасні концепції влади	Здійснювати аналіз основних традицій в розумінні влади; гоббсівську традицію; концепції влади 50-60 рр. ХХ століття; дискусію про "осіб влади" (М. Бекрек і М. Беретц, С. Лукс); концептуальні схеми Д. Ронга, П. Моріса, Дж. Дебнема, Т. Вартенберга; альтернативну традицію (Т. Парсонс, Х. Арендт, М. Фуко). Вміти аналізувати проблему насилля, відмінність влади та насилля (Х. Арендт про владу та насилля. Е. Канетті: маса та влада. за Е. Канетті. М. Фуко: «влада наказувати»).	Реферати
2 / 1	Тема 5. Влада та владні відносини у теорії М. Вебера	Пояснювати владу та владні відносини у фокусі уваги М. Вебера; «панування» у веберовській теорії; владу як асиметричні відносини панування-підкорення; панування як окремий випадок влади; владні відносини як боротьба за встановлення домінування.	Тести, питання
2 / 1	Тема 6. Реляціоністські концепції влади	Давати загальну характеристику реляціоністських концепцій влади і їх порівняння з біхевіористськими та системними; сутність теорії опору як різновиду реляціоністського трактування влади: Д. Картрайт, Ж. Френч, Б. Рейвен, М. Мальдер; теорію обміну ресурсами: П. Блау, М. Роджерс, А. Етціоні; теорію розподілу зон впливу як спроба демократичного помякшення сутності влади: Д. Ронг.	Тести, питання
2/1	Тема 7. Системні концепції влади	Здійснювати аналіз основних напрямків системної парадими розуміння соціальної влади; владу у контексті теорії соціальних систем Талкота Парсонса; комунікативну сутність влади у системній концепції Нікласа Лумана; концепція влади Фуко і її критика Хабермасо; теорію влади і держави Бурдьє.	Тести, питання
2/1	Тема 8. Психологічні концепції влади	Давати загальну характеристику психологічних інтерпретацій влади, спільне і відмінне у психологічному трактуванні влади в порівнянні з біхевіористським, реляціоністським та системним; Хекхаузен і його огляд підходів до мотивації влади; основні теорії мотивації влади (Адлер, Хорні, Фром); особливості психологічного трактування влади Еліаса Канетті.	Тести, питання

2/1	Тема 9. Політична влада і її форми	Пояснювати джерела, ресурси і форми влади; поняття політичної влади; владу і політичну владу; політичну владу і панування; багатовимірні концепції політичної влади; політичну владу і державну владу; політичну владу і політичний авторитет; політичний вплив і політичну владу; формування політичної свідомості	Тести, питання
2/1	Тема 10. Властивості та способи реалізації політичної влади.	Пояснювати універсальні і специфічні властивості політичної влади; відкриті і приховані форми політичної влади; джерела та способи реалізації політичної влади; ресурси політичної влади; політичну владу і політичні інститути; проблему легітимності політичної влади.	Тести, питання
2/1	Тема 11. Державна влада як різновид політичної влади	Здійснювати аналіз історичних віх становлення уявлень про державну владу, поняття і ознак державної влади, засобів та механізмів реалізації державної влади.	Есе
2/1	Тема 12. Державне управління як механізм реалізації державної влади. Регіональна та муніципальна влада	Проводити аналіз сутності та принципів державного управління, інститутів державного управління і їх функціонування, критеріїв оцінки ефективності управлінських рішень і управлінської діяльності. Давати загальну характеристику сутності і специфіки регіональної та муніципальної влади у структурі державної влади, моделі регіональної та муніципальної влади.	Тести, питання
2/1	Тема 13. Шляхи до влади та владна діяльність. Лідерство та владарювання	Здійснювати аналіз шляхів до влади та перебування при владі, сутності владної діяльності, змісту владарювання, специфіки владної діяльності, функцій владної діяльності, методів владарювання.	Тести, питання
2/1	Тема 14. Динаміка влади. Влада та контрвлада в епоху глобалізації	Вміти аналізувати напрямки трансформації держави та публічної влади, обґрунтовувати поступ глобального громадянського суспільства як контрвлади	Тести, питання

Літературні джерела

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. (2016). Чому нації занепадають? Походження влади, багатства і бідності. К.: Наш Формат, 440 с.
2. Беля В. Політична участь та метаморфози образу влади: український контекст (2002). // Філософська думка. № 3. С. 108–119.
3. Євтушенко О. Влада у категоріальному апараті сучасної політичної науки (2010). / О. Євтушенко // Гілея: наук. вісник. 2010. № 10, вип. 40. С. 344–351.
4. Воронов І. (2010). Феномен влади: горизонти людського і політичного виміру. К.
5. Габермас Ю. (2001). Апорії теорії влади / Ю. Габермас. Філософський дискурс модерну // Ю. Габермас. К.: «Четверта хвиля». С. 261–286.
6. Кухта Б. (2006). Політична влада та її рішення. Львів: ЦПД. 240 с.

7. Маклаков А. (2019) Влада і насолода. Харків: вид-во "Ранок":Фабула, 2019. - 240 с.
8. Мартинюк Р.С. (2007). Реалізація принципу поділу влади в сучасній Україні: політико- правовий аналіз. – Острого: Видавництво Національного ун-ту "Острозька академія". 352с.
9. Mehdi Shokri (2017). What is Political Power? (Theory of Political Consciousness and Integrated Concept of Power) Arts and Social Sciences Journal 2017, Volume 8 • Issue 3 • 2-8 pp.
10. . Hearn J (2014) On the social evolution of power to/over. Journal of Political Power 7: 175-191.
11. Grimm D (2015) Sovereignty: the origin and future of a political and legal concept. Columbia University Press, New York.
12. Bryan, I. (2015) The foundation of the juridico-political: concept formation in Hans Kelsen and Max Weber. Direct access: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2703790
13. Rye, D. (2016) Political Parties and the Concept of Power. Party Politics, 22(4), 563-564.
14. Wiley, J. (2016) Politics and the Concept of the Political Power. London: Routledge. 310p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ, враховуючи поточне опитування)
20%	20%	20%
1.Усне опитування під час заняття 8 теми по 5 балів=40 балів) 2.Письмова робота= 60 балів	1.Усне опитування під час заняття 6 тем по 5 балів=30балів 2.Письмова робота= 70 балів	1.Написання КПІЗ, яке включає: вибір теми, складання плану, написання роботи= 60 балів 2. Захист роботи=30 балів 3. Тренінг= 10 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре

D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом